KARTA OBIEKTU MAŁEJ ARCHITEKTURY SAKRALNEJ Nr. 8/Gm

3. Miejscowość

Golesze Małe

na skrzyżowaniu,ul Głównej i Wysokiej, w centrum wsi

1. Nazwa - typologia obiektu/obiektów

Kapliczka słupowa z cegły

2. Materiał, technika:

cegła, beton, rzeźba Chrystusa z drewna

9. Styl	10. Czas powstania / datowanie	11. Autor / szkoła / warsztat	12. Wymiary (wys./szer./głęb.; waga)
„monumentalne słupowe kapliczki okolic Piotrkowa i Tomaszowa”	1936 r.	regionalny, miejscowy rzemieślnik	wys całości 5m, podstawa pierwszego postumentu 115X115 cm, metalowy krzyż wieńczący obiekt 75 cm rzeźba Chrystusa z niszy – 55 cm

4. Nazwa miejsca / właściciela gruntu

dz. nr. 101011_5.0017.AR_1.116

14. Fotografia

15. Opis obiektu/obiektów / *forma / zdobnictwo / otoczenie*

Kapliczka słupowa zbudowana z cegły. Na płaskiej sześciennej „wylewce” betonowej posadowiony jest pierwszy postument sześcienny – na nim zwężające się ku górze 3 postumenty przechodzą we fragment kolumny z wyciętymi 2 prostokątnymi wnękami i jedną wnęką w formie krzyża. Każde przejście postumentu w postument zaakcentowane półokrągłym gzymsikiem. Słabo zarysowaną kolumnę / która może być najwęższym postumentem / wieńczy pełna latarnia z 3 wyciętymi prostokątnymi wnękami zakończonymi lekkim łukiem / od wschodu, północy i południa/, latarnię nakrywa betonowy daszek czterospadowy – a całość wieńczy kuty metalowy krzyż. Budowniczy obiektu uwzględnił w kolumnie niszę w kształcie krzyża na drewnianą rzeźbę Chrystusa Ukrzyżowanego, która być może już istniała / i funkcjonowała w innym obiekcie/ , nisza jest wyłożona drewnem – tak aby Chrystusa „nie przybijać żywcem do cegły” - jak mówił jeden z mieszkańców. Rzeźba cechuje się dobrym warsztatem, proporcjami i wyrobieniem szczegółów anatomicznych – nawiązuje do barokowych i wcześniejszych krucyfiksów z okolicznych kościołów. Rzeźba w przyszłości wymaga konserwacji i przywrócenia dawnej kolorystyki, widoczne jest oddzielenie korpusu od nóg rzeźby – poniżej perisonium /zapewne było to sztukowanie-klejenie kloca drewna/. Można zaryzykować stwierdzenie iż jej twórcą mógł być Antoni Kotwin z Żarnowicy lub jego uczeń.
Od strony południowej kapliczki znajduje się na 4 postumencie płaskorzeźba krzyża, w niszy w kolumnie data „1936”, w niszy latarni obrazek MB Częstochowskiej. Od strony wschodniej stanowiącej front obiektu w niszach znajdują się figurka gipsowa MB Niepokalanej, drewniana rzeźba Chrystusa, w niszy w latarni – obrazek MB Częstochowskiej. Od strony północnej znajduje się symetryczna płaskorzeźba krzyża na 4 postumencie, a w niszy nieczytelny obrazek.

5. Przynależność administracyjna

Województwo łódzkie

Powiat piotrkowski

Gmina Wolbórz

6. dane GPS / lokalizacja
N 51 43 79 E 19 87 97

7. Formy ochrony / proponowane formy ochrony

Obiekt o **wysokich wartościach -** reprezentujący ”monumentalne słupowe kapliczki okolic Piotrkowa i Tomaszowa” - zasługuje do wpisu do **gminnej ewidencji zabytków**, również należy ten obiekt uwzględnić w ustaleniach wymogów ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub w decyzji lokalizacyjnej innej inwestycji.

8. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)
Piotr Wypych, 13 sierpnia 2022 r.
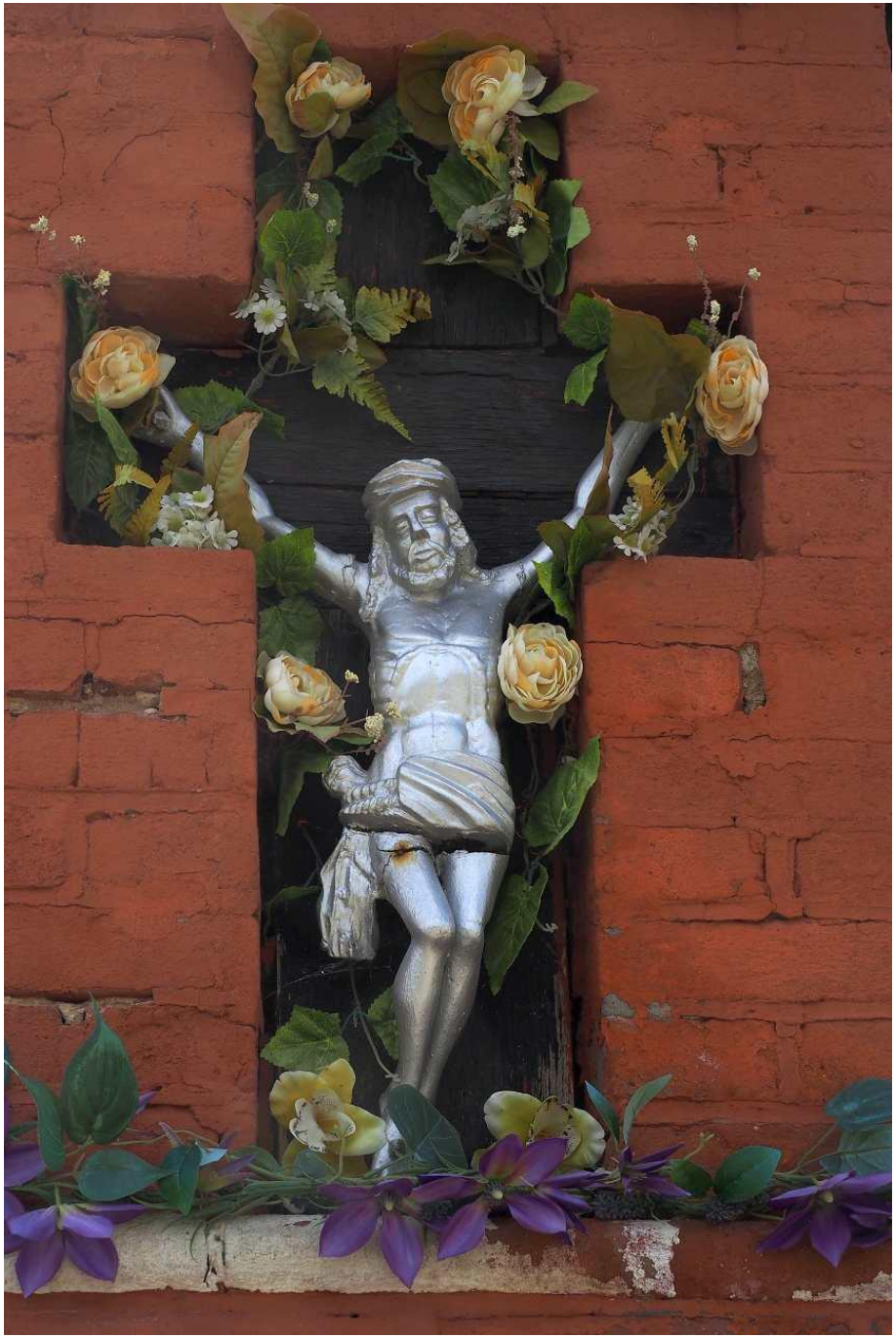
16. Historia , legendy, podania Według wywiadów z mieszkańcami kapliczka powstała jako prośba o przyjście na świat zdrowego potomstwa gospodarzy o nazwisku Łascy, którzy mieszkali nieopodal, w budowie partycypował właściciel dworu w Goleszach. Na mapie „Kwatermistrzowskiej Królestwa Polskiego” z 1839 r. Golesze Małe jako wieś nie istnieją, na rosyjskiej mapie sztabowej z 1912 r. figurują Golesze Nowe z 14 zabudowaniami – w miejscu obecnej kapliczki nie ma zaznaczonego żadnego obiektu – wielce prawdopodobne jest iż istniejąca kapliczka jest pierwszym obiektem w tym miejscu ufundowanym ze składek społeczności wsi w 1936 roku. Według wywiadu przeprowadzonego w 1999 roku – najstarsi mieszkańcy wspominali iż fundacja kapliczki była swoistą „manifestacją” wiary i patriotyzmu wobec pobliskich wsi zamieszkałych przez kolonistów niemieckich.	17. Stan zachowania i postulaty konserwacji, odbudowy, odtworzenia, upamiętnienia itp., Obiekt w dobrym stanie, zadbany i odnawiany przez miejscową społeczność. Drewniana rzeźba Chrystusa zasługuje na konserwację – w miarę środków na wykonanie dobrej kopii – a oryginalną rzeźbę po konserwacji można umieścić w kościele parafialnym. Należy umieścić przy obiekcie/obiektach tablicę „pulpitową” z informacją historyczną.
18. Źródła historyczne, akta archiwalne, źródła ikonograficzne, źródła topograficzne mapy j.w oraz map WIG 1937 r. „Opoczno”.	19. Adnotacje o inspekcjach, badaniach, monitoringu Obiekt monitorowany od początku lat 90. XX w. 20. Uwagi / załączniki